

MÃE, EU NÃO ENTENDO NADA...

*Tristeza, eu não quero nunca mais,
vou fazer voce feliz,
vou querer viver em paz,
o destino é quem me diz.*

Evaristo da Macedo, davanter brasiler del Barça.

Estimada *mãe*,

Disculpa'm, ho sento de veritat. Sento aquest retard com no t'ho pots arribar a imaginar. Sé que et vaig prometre escriure sovint, però els dies se'm fan massa curts, sempre rodejat de gent, pendent de compromisos socials i de causar bona impressió. T'he anat trucant des que vaig arribar aquí, però per telèfon només vull saber com estàs, fer-ho curt, tranquil·litzar-te des de l'altra punta del món i dir-te que estic bé, molt bé, i a canvi sentir-te la veu i notar-te-la tranquil·la, sense sofriment per l'absència, la separació i la distància que ara patim. Per carta potser expresso altres sentiments, però no t'has de preocupar per res, que et conec i no vull que pateixis, de cap de les maneres. Ja saps que em va costar molt allunyar-me de tu, de vosaltres, de la meva gent

i del meu país. Sí, gràcies als estudis que m'heu donat, i que no abandonaré, *mãe*, mantindré la promesa, he après prou castellà perquè m'entenguin i fer una primera impressió educada i agradable a la gent que conec, però deixa'm ser sincer i escriure't que no entenc absolutament res del que visc.

No és la primera vegada que surto de viatge. Ja vaig anar de gira arreu d'Europa amb la selecció i també he estat temporades fora quan el Flamengo havia de jugar per aquests mons de Déu. Aquest cop no sé si t'ho explicaré bé o si encara et faré capficar més, però t'haig de dir que em resulta tot diferent. No ja estrany. A cops, visc coses autènticament inversemblants, que em semblen impossibles, com si les estigués vivint en un somni estrany, d'aquells que et desperten enmig de la nit, com els malsons. El problema? Tot és real, massa real. Potser tens raó, potser són els vint-i-tres anys i que encara necessito sortir de l'ou, de la teva protecció i de les moixigangues que tothom m'ha regalat des que era *meninho*. Amb la mà al cor, no passa res tan greu per fer-me renegar de la decisió presa. Volia venir aquí, ser professional del futbol, viure'l al més alt nivell i vaig camí de fer-ho. Tampoc no puc dir que hagi passat trasbalsos, disgustos o greus decepcions en aquestes dues setmanes i mitja que falto del Brasil. Al contrari, cap queixa a expressar. El problema, *mãe*, és que no entenc res, és només això.

Començaré pel principi, a veure si escriure m'ajuda a reflexionar i entendre millor el procés. Potser

sigui això, que encara no ho he paït i em costa, que haig de deixar temps al temps com tu dius sempre, però de paciència, ja ho saps, no en tinc gaire per caràcter. Des que vaig començar al Madureira, en aquell moment que vaig veure clar que em podia guanyar la vida amb el *futebol*, el vent m'ha bufat a favor. Van venir de seguida els del Flamengo i l'amic Zagallo declarà allò que tan cofoia et feia: «Evaristo és la mena de jugador que tindrà plaça en qualsevol equip que triï». Vestir la samarreta d'*o mais querido do Brasil* significava una enorme satisfacció, les coses anaven rodades, cap problema, endavant, a gaudir de la felicitat plena. Vivia amb vosaltres a casa, la *torzida* em venerava i jo mirava de tornar-li amb gols la seva estima. Arribar ràpid a internacional també m'omplí, esclar, com a tu, que lluïes de fill entre el veïnat i les amigues. Evaristo amb Brasil, el més normal del món. El nou crac, Macedo do Filho, inclòs en la *canarinha*, a la llista de nois participants per defensar la imatge i el prestigi del país del futbol als Jocs d'Hèlsinki... Te'n recordes? Cinc anys han passat, cinc.

Te'n recordes com et molestaven els comentaris? Deien que les noies anaven a veure el Fla pel davanter maco, el pinxo que els trencava el cor tan fàcilment com la cintura als defenses. Com t'enfadaves en sentir-ho! Et semblava frívol, gens seriosos els comentaris, tractar les senyores d'aquesta manera tan lleugera. A les cròniques, però, també exalçaven altres virtuts, molt més futbolístiques, a les quals tu

no feies cas. O no les llegies, directament, *mãe*, no ens enganyem, que t'agrada el futbol perquè hi juga el teu fill i ara t'ha fet famosa de retruc... Tu miraves el que guaiten les mares, que no li facin mal al noi, res dels comentaris sobre la meva potència i velocitat, la visió clara del joc, la intel·ligència en la creació de les jugades i la gran capacitat tècnica, les floretes que més m'han repetit els periodistes esportius.

Ah, i aquella nit com ho vam celebrar, com vam gaudir dels cinc gols que li vaig fer a Colòmbia! Cinc del 9-0 signats per Evaristo, «l'aura del qual ja transcendeix fronteres», segons la *Folha*. Aquí ja començaven a parlar de l'interès de clubs potents d'Europa, els companys feien apostes sobre on aniria a petar, si a la Juventus, a l'Inter, al Milan, al Reial Madrid... El bo i millor d'Europa. A mi només em preocupava, i encara em preocupa, si això d'acceptar el traspàs significaria perdre'm plaça al Mundial de l'any vinent, com diu el govern, entestat a repudiar els futbolistes que marxem per diners. Ens tracten d'autèntics empestats quan saben per què deixem el país i la il·lusió que ens fa anar a Suècia, a la competició més gran de totes.

Ja veus, *mãe*, he trigat a escriure't la carta, però ara que m'hi he ficat no ve d'un pam. T'ho explicaré fil per randa. Em sortirien minúcies, detallets, petiteses ara que ja estic en marxa, i això resultaria inacabable. Res, em centraré només en el Barcelona, a partir d'aquell Flamengo-Honvéd a Maracanã de fa dos mesos. Dos mesos, ja, i guardo a la retina els sis gols,

tots... Hi havia una fantàstica expectació per rebre'ls, per veure si seríem capaços de vèncer un club tan llegendari, la base d'Hongria, els invencibles comunistes. Cent-mil persones s'hi aplegaren, i això que era un simple amistós. Moacyr va fer el primer i abans d'acabar la primera meitat vaig marcar el tercer. A la segona part, un altre, contra dos de Puskás, l'estrella d'ells. 6-4 final i la gent, embogida, dient que tot s'havia reduït a un duel a excels nivell entre Evaristo i el fantàstic capità d'Hongria, l'home amb un canó al peu esquerre. El consagrat i el relleu. Parlaven de tal manera els diaris que semblaven resumir el món del futbol i els seus noms a dos, el rei Puskás i el príncep hereu, jo...

Aleshores, potser al vestidor mateix, quan encara celebràvem l'èxit, el senyor Zé de Gama se'm va presentar com a amic de Josep Samitier i mig representant del Barcelona. Amablement, em demanava permís per iniciar converses preliminars amb el seu conegut i veure si li interessava comptar amb mi aquí. Vaig dir-li que endavant, sense problemes. Total, sentir ofertes d'Europa m'encuriosia. No sabia què podien pagar-me, ni com em convencerien. Ja t'ho vaig dir, *mãe*, tot va començar a la manera dels jocs.

Bon un, en Zé, en sap d'ensabonar. Que si era únic, que si la meva mitjana de quasi un gol en cadascun dels quinze matxs disputats amb el Brasil resultava fora mida, que si la meva planta d'atleta natural, congènit. Aconseguia captar l'atenció, malgrat que, ho saps de

sobra, gairebé em molesten aquests comentaris afalagadors, no fan gens per a la meva naturalesa. Insistia, insistia i no es deixava res al pap: el meu instint davant de porteria, la facilitat per xutar amb les dues cames, els cops de cap que tant agradaven als europeus, no semblava brasiler pel meu coratge al camp... Cinc minuts de xerrera i en vaig tenir prou. Faci el que vulgui, gràcies per les floretes i ja em dirà el que sigui un cop hagi fet els corresponents contactes.

Al senyor de Gama el coneixia de la gira per Europa, era un home seriós en la seva feina, amb contactes arreu i enriquit a base de contractar clubs estrangers per venir al nostre país i moure'ns arreu del planeta quan algú de fora veia possibilitat de negoci amb els brasilers, fossin equips o la selecció.

El 4 de febrer, me'n recordaré per anys que pugui viure, el Barcelona li va plantar davant al Flamengo una proposta xifrada en cinc milions de cruzeiros. A nosaltres ens pot semblar una barbaritat, però els que saben d'economia parlen d'inflació, de moneda forta o fluixa i el cruzeiro, segons sembla, deu estar ben malalt en comparació amb les divises europees. Des que el president Juscelino Kubitschek ha agafat les regnes del govern, sembla que l'economia marxa millor, però ara sé que per als espanyols aquesta oferta era substancialment inferior a les quatre-centes cinquanta mil pessetes que han de pagar a la seva federació amb el fitxatge de cada estranger. Ho tenen apamat, *mãe*, busquen figures fora, paguen poc